

Colofon

Redactieleden

Dr. Roel van Wijk, moleculair celbioloog; hoofdredacteur
Drs. Paul Pusch, eindredacteur
Dr. Eduard van Wijk, senior scientist
Drs. Nico Westerman, arts
Drs. Gio Meijer, arts
Drs. Majella van Maaren
Drs. Marian Rappoldt, arts
Drs. Frans Kusse, arts; redactiecoördinator
Dr. Cor Aakster, medisch socioloog

Redactieadres

Deurloostraat 129 hs, 1078 HX Amsterdam
franskusse@xs4all.nl

Financiële post

Postbus 133, 3840 AC Harderwijk.

Raad van Advies

Drs. Astrid Noorden, master in Nursing Sciences,
Health Practitioner
Dr. Maarten Bode, medisch antropoloog, gespecialiseerd
in sociaal-culturele aspecten van Indiase medische tradities,
met name Ayurveda
Dr. Chun Lee Oei-Tan, arts
Prof. dr. Dirkjan van Schaardenburg, reumatoloog
Dr. Fred Wiegant, celbioloog
Dr. Herman van Wietmarschen, systeem bioloog
Drs. Lex Rutten, arts
Prof. dr. Harry Lamers, arts voor algemene geneeskunde en
integraal arts energie-informatie geneeskunde
Drs. Martine Busch, director Van Praag Instituut
Drs. Fleur Kortekaas, epidemioloog

Abonnementen

€ 70 per jaar (vier nummers).
Over te maken op rekeningnummer
NL96 INGB 0000 0120 66, t.n.v.:
Stg. Tijdschrift voor Integrale Geneeskunde te Harderwijk
met vermelding van uw naam en volledige adres.
Studenten krijgen korting op verzoek.

Abonnementenadministratie: admin@tigweb.nl

Advertenties

adverteren@tigweb.nl
Tel. 020-6149660, GSM 06-11392990

NB. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen
geweigerd worden

Uitgever Stichting Tijdschrift voor Integrale Geneeskunde,
www.tigweb.nl

Omslagfoto Jan van der Greef: *Argus pheasant*

Vormgeving en opmaak

Roland van Helden bno, Amsterdam

Druk Veldhuis Media, Raalte
Oplage: 800

De redactie is onafhankelijk en werkt op basis
van een redactiestatuut.

Auteursrecht voorbehouden

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen mag niets
uit deze uitgave veeleenvoudig worden en/of openbaar gemaakt
zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

De redactie heeft alles gedaan om de rechthebbende van het
beeldmateriaal te achterhalen. Als desondanks beeldmateriaal
geplaatst is waarvan u (mede) rechthebbende bent, kunt u
contact opnemen met de redactie.

Aanwijzingen voor het aanleveren van kopij en beeld
kunt u opvragen bij de redactie.

Inhoud nr 4-2020

VAN DE REDACTIE

227 Van de redactie — Frans Kusse

ACTUEEL

229 COVID-19 en fytotherapie – Kan Chinese kruidengeneeskunde
behelpzaam zijn bij COVID-19? — Marian Rappoldt
232 Neuroaltherapie – Een overzicht van theorie, wetenschappelijk
onderzoek en toepassing — Jean Pierre Jansen

COLUMN

238 Het lichaam boeit ons, maar waar is de geest gebleven?
— Prof. Dr. Dirkjan van Schaardenburg

WETENSCHAP

240 COVID-19, wat is 'bewijs' — Prof. Dr. Frits A.J. Muskiet
249 Werken aan weerbaarheid — Cor Aakster
253 Bindweefsel – de nieuwe integraal van de geneeskunde
— Roel van Wijk
259 Werk aan de basis – Intracellulaire pathogene micro-organismen
in ziekte en gezondheid 3. Methodologie — Dr. Gijs Jansen
267 Jodium: het vergeten element van ons immuunsysteem met functies
als antioxidant en antimicrobieel middel — Prof. Dr. Frits A.J. Muskiet

VISIE

277 prOud – Proeftuin probiotica in de ouderenzorg. Een evaluatie van de
implementatie van probiotica bij antibiotica-geassocieerde diarree
in de ouderenzorg — Martine Busch en Herman van Wietmarschen
279 Honderd jaar antroposofische gezondheidszorg.
Antroposofische gezondheidszorg en wetenschappelijk onderzoek
— Michel Gastkemper
284 Water en 'het geheugen' — Maarten Gast

DIERGENEESKUNDE

288 Afscheid nemen – Mensen en huisdieren in de laatste levensfase
— Evelien van der Waa
293 Fred en Wilma, het Flintstone koppel – Dier-mens relaties,
het thema 'dood': 'passing away' of 'passing (in) a way'
— Drs. Ruth Boerekamp

BOEKBESPREKINGEN

298 Cor van Groningen en Jan van Klinken – Kanker, kennis kansen keuzes
301 Peter C. Gøtzsche – Vaccinaties – waarheid, leugen en controverse
— Redactie TIG
302 Straling van alle kanten bekeken – Ruud Swagemakers
303 Dick Bijl – Griep. Prikken slikken of heel voorzichtig niets doen?
— Gio Meijer
304 Maaïke de Vries en Tamara de Weijer – Handboek leefstijl-geneeskunde,
De basis voor iedere praktijk — Frans Kusse
305 Lieneke van de Griendt – Studeerden wij medicijnen of geneeskunde?
Een nieuwe kijk op de aanpak van chronische aandoeningen
— Frans Kusse

IN MEMORIAM

306 Yvonne Coolen — Hans van Montfoort

307 **AGENDA**